

Kortsnutede hunderaser og helsemessige utfordringer

NKK har satt ned en arbeidsgruppe der tiltak for å intensivere satsingen på helseproblemer og andre utfordringer med kortsnutede/brachycephale hunderaser skal foreslås.

Arbeidsgruppen består av representanter fra klubbene mops, bulldog, boxer, bullmastiff, boston terrier, miniatyrhund, terrier, rottweiler, gårds- og fjellhunder, pinscher, yorkshire terrier, shih tzu samt repr. fra NKK's helseavd.

Arbeidsgruppa har sett på forekomsten av operasjoner og har innhentet statistikk fra 10 klinikker som utfører slik kirurgi. De har operert 159 hunder siste 5 år (Klinikkene sier dette er minimumstall, dvs. flere hunder kan være operert):

	SUM	Registrert s	% andel op
Mops	60	1160	5,17
Fransk Bulldog	59	1257	4,69
Janapense Chin	2	93	2,15
Engelsk Bulldog	9	670	1,34
Petit Brabancon	3	476	0,63
Boston Terrier	3	676	0,44
Chow Chow	2	255	0,78
Cavalier King Ch	8	3715	0,22
Staffordshire ter	5	3875	0,13
Boxer	1	1323	0,08
Rottweiler	1	2017	0,05
Mix	2		
Pommeranian	1		
Chihuahua	1		
Fransk Bulldog M	1		
Tibetansk Spaniel	1		

I tillegg til dette har 4 klinikker svart med totalantall opererte hunder, til sammen 149. De har ikke spesifisert antall av hver rase, men forteller at det er rasene Fransk Bulldog, Mops, Engelsk Bulldog, og Boston Terrier som hyppigst opereres, i tillegg nevnes Chihuahua og Cavalier King Charles Spaniel.

Det er flere klinikker som utfører slik kirurgi i Norge som ikke har svart. Disse tallene er derfor kun en liten andel av det totale antallet slike operasjoner som er utført.

Kommentarer fra flere av veterinærene er at mange hunder kommer til operasjon for sent. Problemet har vart så lenge at forandringene er så store at utsiktene er dårlige selv med kirurgi.

Det er her gledelig å se at det ikke har vært forekomst av operasjoner på Shih Tzu i denne statistikken.

Arbeidsgruppas forslag til tiltak:

- Kunnskapsformidling og holdningsskapende arbeid.** Vi mener det viktigste tiltaket for å bedre helsen hos kortsnutede raser er å sørge for økt kompetanse i hundeklubbene, blant hundedommere, hos oppdrettere og ikke minst hundeeiere. Det er viktig at alle involverte får mer kunnskap om og forståelse for hva det vil si å være brachycephal, hva dette betyr for hunden i hverdagen, og hvilke andre konsekvenser denne tilstanden har for hundene. Alle de andre tiltakene forutsetter på en forståelse hos alle involverte.
- Kondisjonstest.** Dette viktig å finne en protokoll viser forskjell mellom individene og variasjonen innen rasen. En slik kondisjonstest må samordnes mellom de nordiske landene slik at resultatene kan brukes på tvers av grensene. Det kan ikke innføres som et krav før det foreligger en fungerende metode.
- Frivillig registrering av opererte hunder.** Dette er tiltaket støttes. Gruppens medlemmer ønsker at det registreres i DogWeb. Det er også viktig at informasjonen sendes til raseklubbene. Det bør utvikles et skjema som kan hentes ut av journalsystemet til dyreklinikkene, der veterinæren kan krysse av for diagnoser, og eier signerer. Skjemaet sendes til NKK for registrering i DogWeb, og det etableres en rutine som gjør at denne informasjonen deles med

raseklubbene.

4. **Sette avlssperre på opererte hunder** (det er pr. i dag ikke tillatt å avle på opererte hunder, jf. de etiske grunnreglene pkt. 5, men dette kan presiseres) Vi støtter dette tiltaket som er en naturlig konsekvens av det forrige tiltaket.
5. **Egenerklæring fra oppdretter** om at kulletts mor og far ikke er operert På dette punktet er gruppen delt. For en valpekjøper vil det være en fordel å ha dokumentasjon på at NKK's etiske retningslinjer blir fulgt. For en oppdretter kan det oppfattes som en mistillitserklæring (da det skal være en selvfølge at oppdretter følger NKK's etiske retningslinjer). Noen uttrykker frykt for at dette kan føre til at oppdrettere velger å ikke registrere kullet sitt i NKK. Kan man i stedet informere om hva innholdet i grunnreglene til NKK betyr slik at det kommer tydelig frem hva «ikke funksjonelt frisk» er? Dette punktet synes vi er dekket i de to foregående punktene. Forslag: NKK anbefaler at alle raseklubber har som krav til oppdrettere som skal annonsere på klubbens websider at de har signert på at de følger NKK's etiske grunnregler.
6. **Modernisere rasestandardene ytterligere**
 - a) Endre formuleringer
 - b) Konkretisere forholdstall og mål for å unngå overdrivelser (eks. beskrive antall cm eller forholdstall fremfor å bruke beskrivelser som «kort»)
 - c) Sette inn generell setning om at neseryggen ikke skal være kortere enn tilsvarende halvparten av skallelengden

Tilbakemelding på punkt 6:

- Det er stor variasjon mellom rasestandarder. Noen beskriver en funksjonelt frisk hund, men moten gjør at hunder med et annet utseende vinner på utstilling.
- Noen standarder er lite konkrete og bruker betegnelser som kort, bred osv som ikke er spesifisert og derfor er åpne for tolkning.
- Noen standarder beskriver en hund som ikke er funksjonelt frisk.

På bakgrunn av dette vil det være forskjellige behov for de forskjellige rasene. Det er kun rasens hjemland som kan endre rasestandarden. Det vi kan gjøre her i Norge er å tydeliggjøre/tolke hvordan vi mener at rasestandarden skal forstås. Vi kan også spesifisere hva vi ikke ønsker. En kortfattet utvidet rasestandard på noen få sider vil kunne dekke dette. Det vil være spesielt viktig for de engelske rasene slik at diffuse beskrivelser kan konkretiseres. For alle raser vil utvikling av/revidering av dommerkompendier/rasekompendier være et nyttig verktøy.

7. **Seleksjon for bedre pust og lenger snuteparti.** Kondisjonstesten vil kunne bidra til å selektere for bedre pust ved at det nok vil føre til at de verste vil utelukkes. Når man har utviklet kondisjonstesten som et fungerende måleverktøy, kan man gjøre kombinasjoner som kan føre til bedring. Vi anbefaler at dommere og oppdrettere tilføres mer kunnskap om å vurdere hunders pusteegenskaper. Seleksjon for lengre snuteparti: behovet for dette bør vurderes fra rase til rase.
8. **Krysse inn andre raser** - I så fall etter hvilket mønster/system? Ingen klubber har uttrykt noe behov for dette. Vi vet ikke pr. i dag om variasjonen innen de forskjellige rasene er stor nok til å gjøre det mulig å drive seleksjonen innad i rasen. Aninova sitt prosjekt kunne bidra til kunnskap om dette? Hvis Aninova ikke får midler til prosjektet, anbefaler vi at det blir gjort et annet prosjekt der man gjør målinger for å få informasjon om variasjonen innen rasene, f.eks med målebånd eller som et ledd i individbeskrivelser.

Dette kan gjerne være en oppgave for veterinærstudenter. Før vi har oversikt over variasjonene innen de enkelte raser, mener vi det er prematurt å snakke om innkryssing av andre raser.

9. **Krav om veterinærattest på foreldre for registrering av valper.** BOAS-gradering? Her er gruppen delt. Noen klubber uttrykker at det er ikke en positiv utvikling at veterinærer vurderer og godkjenner avlsdyr. Vi anbefaler at det utarbeides en felles nordisk attest, og at de veterinærene som skal utstede attesten kvalitetssikres.
10. **Ta hodebilde av hunder på utstilling.** Dette er vanskelig å gjennomføre i praksis av mange årsaker, og blir overflødig hvis Aninovas prosjekt gjennomføres. Det blir lett unøyaktig.
11. **Gjøre målinger av snute og skalle på utstilling.** Vi viser til innspill 8, dette kan gjøres som et prosjekt for å følge opp Aninova's målinger, eller som et alternativ for å kartlegge variasjon innen raser. Målingen gjøres

utenfor bedømmelsen. Gruppen er delt på i hvilken form dette bør gjennomføres, man er enige om at målingen gjøres utenfor bedømmelsen. For noen raseklubber vil det være mer hensiktsmessig å gjøre dette på egne arrangement utenom utstillinger. Det som er viktig er at det går an å samle mange hunder på samme sted. Dette er en fin måte å synliggjøre utad at man gjør noe aktivt.

12. **Videreutdanning av dommere** – gruppen er samstemmig i å mene at dommernes bedømmelse på utstilling er en (om ikke den) viktigste faktoren for hvordan rasene utvikles (er blitt utviklet).
13. **Vi anbefaler at dommere skal ha jevnlig etterutdanning om BOAS**, f.eks med årlig seminar. Vi anbefaler at nordiske dommere deltar på slik etterutdanning minst hvert annet år for å få lov til å dømme brachycephale raser.
14. **Vi ønsker at nordiske dommere får grundig opplæring i bruk av BSI**, og at det gis god informasjon til utenlandske dommere. Kan det være en ide å la dommere signere på at de har lest og forstått dette. Vi har diskutert om dette kan virke provoserende på enkelte dommere, vi har også diskutert om det bør være sanksjonsmuligheter for dommere som ikke følger BSI. Ved å ha et krav om signering vil det kunne gjøre at flere forstår at det ikke er valgfritt å følge BSI.
15. **Individbeskrivelse.** Dette vil kunne være et tillegg til utstillinger. Utstillinger har i stor grad mistet sin verdi som avlsredskap, en individbeskrivelse vil kunne fungere som et seleksjonsverktøy for eksteriøre trekk. Det er viktig at en slik individbeskrivelse er så objektiv og så konkret som mulig.
16. **Seminar om brachycephale hunderaser** – vedtatt på møtet 10.11.16. Helseavdelingen har begynt dette arbeidet.

Vi anbefaler at hele eller deler av gruppen fortsetter sitt arbeid også neste år, da det er mye å gjøre, og å fortsette etter at NKU møtet har levert sin rapport

Forholdet mellom den norske og den nordiske gruppen ble diskutert, og det er uenighet om hvilken rekkefølge ting skal skje.

Vi vil slutte med å si at det er viktig at det ikke igangsettes for mange tiltak på en gang, og at det er et samarbeid mellom de nordiske landene om de tiltakene som gjøres.

Hovedstyrets behandling i januar førte til følgende vedtak:

8 – RAPPORT TIL HOVEDSTYRET FRA NKKs ARBEIDSGRUPPE FOR KORTSNUTEDE RASER Hovedstyret tok rapporten fra NKKs arbeidsgruppe for kortsnutede hunderaser til orientering. Rapporten beskriver viktige helseproblemer som kortsnutede hunderaser er disponert for, og drøfter viktige tiltak for å bedre situasjonen.

Hovedstyret ber raseklubbene og administrasjonen legge til rette for og gjennomføre de tiltakene som er vurdert som viktige: pkt 1,12,13,14 og 16 i "liste over mulige tiltak" som er vedlagt rapporten. Resultatene evalueres når de anbefalte tiltakene er gjennomført, og det er gitt tilstrekkelig tid til å se resultater. Dette gjennomføres i samarbeid med raseklubbene.

Jan Norstrøm